

SĂMĂNĂTORUL

Redactor responsabil:
Simeon Rusu

Redacția: Piața Regele Ferdinand 12
Administrația: Piața Regele Ferdinand 56

FOAIE CULTURALĂ-POLITICĂ

Apare la 1, 10 și 20 a fiecărei luni
sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru instituții și autorități anual . . . 200 Lei
Pentru particulari { anul întreg . . . 100 Lei
 jumătate de an . . . 60 Lei
 trei luni . . . 30 Lei

Marea întrunire a partidului național-tărănesc din Reghin

O mulțime enormă aclamă fruntașii conducători — Mărețul decurs al adunării — Moțiuni de încredere deplină și devotament către guvern și parlamentari

Ziua sărbătorească va trăi multă vreme în amintirea poporului nostru din jurul Reghinului. Organizația partidului național-tărănesc a ținut să conchese pe această zi alegătorii la o întrunire mare politică pentru a lămurii situația generală a țării și a da seamă despre activitatea desfășurată în interes obștesc. Cu mult înainte de ora fixată pentru deschiderea adunării s'a strâns un număr impozant de delegați țărani din toate comunele ținutului și formând în mijlocul pieții un cortegiu pitoresc a pornit cu steaguri în frunte și în ordine desăvârșită spre sala marelui hotel orășanesc.

Sosirea dlui prefect al județului și a parlamentarilor

În câteva clipe lumea a umplut sala vastă — nemai putând închepe om lângă om și făcându-și în același timp apariția în sală întreaga intelectualitate a orașului și jurului. Un entuziasm cald domnește în inimile tuturor. Când intră prefectul județului Dr. Ioan Vescan, însoțit de parlamentarii județului, întreaga lume izbucnește în urale puternice și mesfârșite. Formalitatea alegerii biroului se îndeplinește, la repezeală alegându-se de președinte al adunării inimosul protopop onorar Alex. Donea-Donescu.

Cuvântul de deschidere

Salutul ce-l aduce președintele protopop Donea-Donescu conducerii și asistenței izvoarește din inimă. Vibrează

în tonul plin de emoțiune iubirea și încrederea ce n'a încetat nici când în sânul partidului național-tărănesc. Iubire către popor și încredere în conducere. Lumea acopere cu aplauze furtivoase această declarație, menită să afirme în fața țării întregi, că ținutul Reghinului stă neclintit și cu credință alături de steagul falnic a partidului național-tărănesc.

Vorbesc parlamentarilor

Primul discurs îl rostește tinărul deputat Dr. Alexandru Ceusianu. Se vede pe el, că e mulțumit, căci greul organizării acestei adunări splendid reușite a căzut în sarcina dânsului. Sufletele ascultătorilor se inflăcărează. În fața ochilor mulțimii trec faptele guvernării național-tărănișt e și înviază o clipă vitregia vechilor cărmuiri liberale și averescane. Multe s'au făcut sub vremurile noi, nu numai pentru țară, dar și pentru ținut. În curând se va deschide în orașul Reghin căminul de ucenici menit să crească din copii buni și silitori, meșteșugari și comercianți. După multe stăruințe s'a ajuns, că se clădește un nou palat al Poștelor. Par'că s'a schimbat ceva în cuprinsul ținutului — e voie de muncă și spirit de întreprindere. Se clădesc școlile românești. Viața economică s'a ridicat, căci streinătatea începe să ne cerceteze și vitele noastre dobândesc prețuri frumoase la târguri. Cu ajutorul lui Dumnezeu se va isprăvi și cu reforma agrară întârziată vreme de șapte ani pe valea

Gurghiului. Incheie cu urarea către popor și către marele fiu al Ardealului Dr. Iuliu Maniu, iar sala întreaga aclamă pe orator, cu entuziasm.

Al doilea la cuvânt este dl deputat Dr. Ioan Bozdog. Vorbește inimos. Inșiră rând pe rând învinovățiile ce le aduc vrășmașii partidului național-tărănesc împotriva guvernului, că s'au mărit dările, că s'au scumpit chibritele și tăbacul. Spusa lor e păcătoasă, căci dânsii sunt vinovați c'au lăsat vistieria țării goală și țara fără sprjin în afară și nici în lăuntru. Ba, mareșalul Averescu se încumetă să facă pe ardeleni sluji desrobt, cari n'ar avea dreptul să fie puși în fruntea țării. Nu ne temem nici de averescani, nici de liberali, căci propriile lor păcate i-au vânturat în toate părțile și i-au desbinat. Conducătorii partidului național-tărănesc au toată grija să ducă starea țării spre îmbunătățire. Astfel se refac drumurile și rezervele de state rămase după reforma agrară vor fi împărțite la săteni, căci așa s'a votat o lege nouă în casa țării.

Starea economică,

Urmează dl președinte al camerei de agricultură dl Ioan Roman, care face o expunere documentată asupra stării economice a țării. Cu pilde luminoase și arătări înțelepte, câștigă și cel din urmă dintre ascultători o vedere limpede asupra luptei economice ce se dă în lume. Criză mare este în întreaga lume. Pretutindeni este supraproducție și când marfa e multă prețu-

rile scad. Acesta este motivul care a scăzut prețurile de bucate. Datorința noastră este se îmbunătățim marfa — căci pe marfă bună, pe grâu ales capeli întotdeauna preț bun. Guvernul se îngrijește ca prin felurite convenții economice cu streinătatea să asigure a cât mai bună dezvoltare a economiei naționale. Câtă grijă poartă stăpânirea pentru plugărime se învederează și din faptul, că în anul aceste s'au dat un jumătate de miliard prin camerele agricole pentru dezvoltarea agriculturii.

Abia încetează aplauzele salei. Continuă vrednicul director a școlii primare de stat din Petelea dl Ioan Băntar, care pornind dela fabula mlădișelor mănunchiu, asigură conducerea de devotamentului și recunoștința populașunii și este sigur, că toți oamenii de bine se vor strânge în mănunchi în jurul partidului național, că nici un dușman răuvoitor să nu-l poată birui.

Alți parlamentari la cuvânt.

Dl protopop Ariton M. Popa deputat și vechi luptător pentru idea națională e mulțumit. E mândru, că s'a ascultat cuvântul de chemare și că poate vorbi unei mulțimi atât de impunătoare. Desfiră pilde din greutățile pe cari le-a întâmpinat guvernul venind la cărma țării și arată legile, cari s'au adus, ca să se pună stavilă prăbușirii. Arată cum gândul de căpătenie a fruntașilor partidului național-tărănesc este să lucreze în cinste și omenie pentru înaintarea neamului.

Cum își cântă îndrăgostiții dela țară supărarea lor.

FATA

Bădiță să te-ai uelcu
ca pâinea care-o mănânci,
și ca vinul care-l bei,
că mi-ai promis că mă-ai
dar acum, nu mai vrei.
Bate-te-ar bădiță, vântu
să nu te fie pământu
că și-ai călcat jurământu;
nici din sat n'ai fost leșit
pe mine, m'ai părăsit.
Părăsi-te-ar Dumnezeu,
unde-o fi locul mai rău.
Viermil neadormiți te roadă,
focul cel nestins te ardă.
Și apoi să-ți aducă aminte
că-i blestem, de oareunde,
blestemul-î dat cu înlocată
de o tânără băiată
care-ai iubit-o odată
și-ai lăsat-o supărată.
Susu-i Dumnezeu, te bată

VOINICUL

Mândru, cu năframa nouă
Mi-ai rupt inima în două
Tu mi-ai rupt-o, tu mi-o leagă
Cu'n fir de mătase neagră
Tu mi-ai rupt-o tu mi-o coase
Cu'n fir negru de mătase

Comuna Hodac

Această comună, se poate număra cu drept cuvânt, printre comunele fruntașe de pe valea Gurghiului; cu toate, că a luat ființă abea de câteva zeci de ani, a ajuns la o prosperare considerabilă — față de alte comune, cu mult mai vechi, dar cari nu se pot asemui nici pe departe cu aceasta. Înaintarea aceasta cu pași grăbiți se datorește — bineînțeles — numai și numai muncei neîntrerupte și neobosite a fruntașilor săi și hărniciei sătenilor. Propășirea și progresul, de altfel, nu încetează; lucrările de interes public, făcute în ultimul timp, precum și cele în lucrare o dovedesc prea bine.

O nouă școală este în edificare, ca și o nouă biserică, în cătunul Toaca, de pe valea Isticeului — pe lângă celea două școli și biserici ce se află în comuna propriu zisă. Proiectul e ca să se introducă în comună o parte din apa Isticeului, prin tăierea unui șanț peste hotar, (un fel de apeduct). Ideea e bună și mai ales practică și de foarte mare însemnătate, atât în ceea ce privește curățenia, ca și apărarea împotriva focului.

Acum 80—90 ani — spun bătrâni — viața era cu mult mai grea și mai sibuclumată decât azi; oamenii se hră-

neau cu făină de coceni (tulei) amestecată cu făină de fructe detrandafir sălbatec (măceșe), când aveau o mierță de cucuruz, pe care o aduceau de departe în spate, o muiau în apă, făcând cir (zeamă de mămăligă), n'o făceau mămăligă, ca să le ajungă mâncarea mai multă vreme.

Azi, trăim zile bune și fericite, sub conducerea celor mai de frunte și mai de încredere oameni ai bogatei noastre țări.

Nu suntem și nu vom putea fi destul de recunoscători, față de aceia cari au știut să ne îmbunătățească soarta, să ne scoată la liman mulțumită conducerii lor înțelepte. Răbdare și încredere, dar să muncim alături de înțelepții și neobosiții noștri conducători.

Urmând cum am început, succesul va fi de partea noastră.

Un hodăcean

Urcarea prețurilor la bucate

În cei doi ani din urmă putem fi recunoscători cerului, de recoalta bogată de bucate, ce ne-a hărăzit. Cu toate acestea plugărimea, care e silită să trăiască din vinderea bucatelor, a suferit mari pierderi, fiindcă s'a pomenit recoltă bună și în alte părți ale

lunii. Era mai apoi și pricina, că din vina guvernului de pe vremuri liberal și averescan țara românească nu a mai avut nici o legătură trăinică cu streinătatea, așa că nu a avut cumpărători la bucatele sale, decât numai cu prețuri foarte joase. Acum au sosit știri din America de nord, că acolo s'a prăpădit recolta din cauza secetei și îndată s'au urcat prețurile și la noi. Știrea aceasta este îmbucurătoare din cauza, că putem căpăta acum dela streini prețuri mai urcate și mai bune pentru marfa noastră. Și avem bucate multe de tot de vândut.

Prisosul nostru exportabil este după ziarul „Argus”, următorul:

250.000 tone ovăz.
750.000 tone grâu.
300.000 tone seceră.
50.000 tone fasole, mazăre, linte.
50.000 tone oleaginoas.
160.000 tone porumb vechi și nou.

În total 4.500.000 tone cereale diverse în valoarea aproximativă a 17 miliarde lei.

De-asemeni dl senator Dr. Ioan Pantea mulțumește adunării pentru cinstea ce se face azi partidului național prin dragostea și alipirea arătată. A știut, că poporul e credincios și cuminte căci e în stare a alege binele de rău. Este adevărat, că greutățile nu au încetat — dar țeama unora de popor s'a dovedit înșelătoare — țărănimea odată și-a pus încrederea în partidul național-țărănesc și este fala neamului nostru că prin țaria credinței poporului vom putea mântui țara de primejdie.

Vorbește dl prefect

N'ar fi luat cuvântul, dar în calitatea sa de președinte al organizației național-țărănești județene nu poate tăcea, când vede manifestându-se atâta dragoste caldă din partea poporului. Dl Dr. Ioan Vescan e primit cu repețate și lungi aplause. Fiecare vorbă a lui este un sfat bun, fiecare îndemn însuflește. Inimile sunt în sărbătoare. Când se cetește Moțiunea către Majestatea sa Regele, guvern și parlamentari, întregă lume din sală aclamă frenetic, cu însuflețire și îndelungă vreme. Așa se încheie această memorabilă adunare, care înseamnă o dovadă strălucită de iubire și încredere a întregului ținut către guvern și către conducătorii fruntași ai partidului național-țărănesc.

Vrâstar

În anul acesta s'au împlinit o sută de ani decând și-au câștigat belgienii neatârănarea.

Tot în anul acesta sunt 100 de ani de când au scăpat grecii țara lor de sub jugul turcesc.

În ambile țări se pregătesc serbări mari pentru prăsnuirea centenarului.

Dintre oameni pomenim, că săptămâna trecută s'au plinit 100 de ani, dela nașterea lui Francisc Iosif, care a cârmuit cândva monarhia austro-ungară.

De-asemena s'au sărbătorit în lângă Blaj împlinirea alor 125 dela nașterea lui Timotei Țipariu vestitul învățat Ardelean.

În 24 August 1930 se împlinesc 600 de ani dela zidirea biserice evang. lut. din Reghin, se pregătesc mari serbări cu aceste ocaziune.

Informațiuni

— **Se schimbă banii.** Hârțiile de 5 și 20 Lei nu mai umblă cu începutul lunii viitoare, fiindcă statul a pus în circulație în locul lor bani de aramă. Banca națională strânge hârțiile acestea și după Septembrie — totuș oamenii fac bine să se mântuiască de ele până nu li se plinește termenul de valoare.

— **Mort înviat.** Acum 13 ani și mai bine s'a n'ntâmpat într'un orașel din Anglia, că un anume Henry Mahon a dispărut fără urmă. La o săptămână s'a găsit în apropierea orașului un mort, îmbrăcat la fel cași cel dispărut așa, că toată lumea l'a crezut pe Henry Mahon mort și l'au dus cu multă ceremonie la groapă. Mare a fost uimirea oamenilor când a venit cel crezut mort, zilele trecute în orașul lui de naștere. Cunoscuții lui, nevasta, frații și sorele lui fugeau ca de o vedenie. Henry Mahon era sănătos și viu, căci el pe vremuri fugise în America și acum s'a întors cu bani belșug să-și trăiască viața — care au socotit-o oamenii lui sfârșită de-acum 18 ani.

— **Sfințire de biserică.** Frumoasa biserică gr. ort. ridicată în lbănești-pădure, va fi sfințită în ziua de 7 Septembrie 1930. La actul solemn, va par-

ticipa I. P. S. Nicolae Ivan, episcopul Clujului. Un tren special va pleca din Ierbuș la orele 6^{1/2} dimineața pentru transportarea credincioșilor dornici de participare.

— **A nins.** În pădurea Sf. Germanie din apropierea Parisului a nins ieri, timp de aproape 6 ore. Un asemenea caz nu s'a pomenit încă în luna August în părțile de vest ale Franței. La noi încă s'a răoit vremea foarte. Munții Bucegi de lângă Brașov au fost o coperișă Duminecă de zăpadă.

— **Incorporarea contingentului 1930.** Tinerii cu termen redus vor fi încorporați la 1 Noemvrie. Ceilalți vor fi încorporați la o dată ce urmează a se fixa.

— **D. Titulescu va prezida adunarea Societății Națunilor.** Cercurile politice din Geneva asigură că apropiata Adunare a Societății Națunilor ar putea prea bine să aleagă ca președinte al se siunii pe d. Titulescu, ministrul României la Londra, a cărui candidatură ar fi foarte favorabil primită de cancelariile cari au fost consultate asupra acestei candidaturi.

— **Comitetul de conducere a sub-filiialei din plasa Reghin, a Societății „Crucea Roșie Momână”, pe această cale mulțumește tuturor acelor, cari cu ocaziunea serbării de vară, aranjate în 26 Iulie 1930 în Idecu-băi, au contribuit cu suprasolviri în favoarea Soc. „Crucei Roșie Române”, confirmând primirea următoarelor sume: Br. Kemény János 1000 lei, Mera Victor 500 lei, Hügel L. 500 lei, Popescu I. 200 lei, Uilăcan Gh. 200 lei, Dr. Nicoară E. 200 lei, Beliczay A. 200 lei, Abraham E. 200 lei, Dr. Pop T. 200 lei, Dr. Lurtz E. 200 lei, Dr. Niculescu 200 lei, Walter S. 200 lei, Lojzer C. 200 lei, M. E. 200 lei, Csomoss Gh. 200 lei, Dr. Pop V. 200 lei, Dr. Lupu L. 180 lei, Șuteu Al. 180 lei, Dr. Lupu D. 160 lei, Maksay J. 120 lei, Târnavean L., Thullner I., Butnar I., Dr. Wigner I., Klöpfler Sig., Herișescu A., Grama P., Izmael M., Dr. Kinn G. A., Roman I., Adleff Arthur, Abrudan D., Bencő N., Kis N., Makkay Andrei, Maloș Ioan, Rusu S., Széll I., Kiss Lajos, Wachner Emil, Márk Kálmán, Szász Márton, Dr. Weisz Mendel, Dr. Kapussy D., Dr. Frater B. Dr. Kosch Carol, Dr. Bertin F., Torro Iuliu, Puskás Iosif, Dr.**

Medici G. H., Kovács D., Eltető D., Pop Ioan preot, Câmpean Victor, Turcea A. 100—100 lei. Sălăgean I. 80 lei, Ferenczy Carol 80 lei, Erdélyi Pál 60 lei, Farkas J. sen. 60 lei, Truția Andrei 60 lei, Iliescu I., Kondert I., Dr. Szabó B., Steinberger I., Rangli G., Veress A., Kádár Iuliu, Batea I., Dr. Farkas A., Székely Vilhelm, Biró Gh. 50—50 lei. Fisch Kálmán, Dr. Wagner A., Dr. Luca I., Dr. Keintzel E., Frandș D., Fărcaș Florea, Fărcaș Leon 40—40 lei. Berkovits I., Naftali A., Lovászi I., Hărșan Z. 20—20 lei. Ciacian V. 10 lei, cari sume s'au transmis locului de destinație, prin filiala Târgu-Mureș.

— **Neapoli.** (Italia) În zilele trecute, un cutremur de pământ puternic a băntuit orașul Neapole. De sub dărâmturi s'au scos 4000 morți și peste 17.000 de răniți.

— **Roma.** Papa Pius XI. se află grav bolnav; cu toate insistențele medicilor, ca să fie operat, Inaltul Pontif, refuză.

— **Din țară.** Zilele trecută, o groaznică ciocnire de trenuri a avut loc în gara Seceleanu; S'au ciocnit trenurile accelerate No. 93 și 96, așa de tare, încât s'au făcut tot bucați. Victime sunt 12 morți și 17 răniți. Vinovatul e, acarul Moțoc Petre, care a și fost suspendat imediat telefonice din serviciu și dat pe mâna justiției.

No. 36—1930. 953

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 448—1930 a jud. rurală Teaca în favorul reclamantului Suc. Bănci Com. din Mociu repr. prin adv. Dr. Aurel Caliani pentru încasarea creanței de 5000 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 4 Septembrie 1930 ora 16, în comuna Fărăgău unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară vaci, car și fân în valoare de 13.500 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Teaca, la 15 August 1930.

Al. Orbok, del. jud.

No. 172—1930. 950

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 2318—1930 a jud. rurală Teaca în favorul recl. Friedman Dávid repr. prin adv. Dr. Aurel Caliani pentru încasarea capitalului de 840 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 3 Septembrie 1930 ora 16, în comuna Șopteriu unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară mobilele de moară și etc. în valoare de 166.750 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Teaca, la 14 August 1930.

Al. Orbok, del. jud.

No. 27—1930. 952

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel delegat prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 368—1930 a jud. rurală Teaca în favorul recl. Agoston Henrich repr. prin adv. Dr. Aurel Caliani pentru încasarea creanței de 4660 lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 10 Septembrie 1930 ora 16, la fața locului în comuna Șopteriu unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară cai, trăsura, etc. în valoare de 10.350 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Teaca, la 15 August 1930.

Al. Orbok, del. jud.

No. 147—1930. 951

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul portărel prin aceasta publică, că în baza deciziei No. G. 1895—1930 a jud. rurală Teaca în favorul reclamantului Hartig Ecaterina repr. prin adv. Dr. Aurel Caliani pentru încasarea creanței de 15.361 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 2 Septembrie 1930, ora 16, în comuna Batoș unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 2 vije, o vacă în valoare de 7000 Lei. În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Teaca, la 15 August 1930.

Al. Orbok, del. jud.

PRIMĂRIA COMUNEI LUNCA-BRADULUI

No. 1053—1930 947

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 3 Octomvrie 1930, la orele 11 a. m. se va ține licitația publică orală, în localul primăriei Lunca-Bradului pentru arândarea terenului de vânat al comunei Lunca-Bradului pe timp de 10 ani, dela 1 Ianuarie 1931, până la 31 Decemvrie 1940.

Prețul de strigare Lei 5000 anual.

Vadiu 10%.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea în orele oficiale la primăria comunală.

Lunca-Bradului, la 8 August 1930.

Primar comunal: Andrei Uzica.

Notar cercual: Indiscifrabil.

No. 755/3—1930. 949

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portărel de pe lângă Judecătoria Mixtă Reghin, publică că în baza deciziei No. G. 4897/1930 a Jud. Mixtă Reghin în favoarea recl Banca de Credit și Comerț S.A. reprezentat prin adv. Dr. Iosif Keppich pentru încasarea creanței de 5000 Lei și acces. se fixează termen de licitație pe ziua de 28 August 1930 orele 4 p. m. la fața locului în Reghin unde se vor vinde prin licitațiune publică mobile de casă în valoare 28.500 Lei. În lipsă de concurenți și în caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Reghin, la 11 August 1930.

Fülöp Géza, portărel.